

LJUBLJANSKI ZVON.

MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO.

Štev. 2.

V Ljubljani, dne 1. februarja 1910.

Leto XXX.

Iz najmlajše slovenske lirike.

A. Debeljak:

Jutro.

Iz mehkih tenčic, iz belih meglic,
izmotal se mladi je dan
in jasni junak žarečih je lic
zavriskal čez rosno ravan.

Predramil tedaj se log je in gaj
in mane si sanje z oči
in mladega solnca zlati sijaj
še solze mu sili v oči.

In vsenaokrog odmeva vsak log
od tisoč topečih se grl
in v postelji mehki zadnji otrok
zaspane oči je odprl.

Nočna melodija.

Na hladnem nebu v polnočni tihoti
zaklilo večnih je cvetov nebroj,
polmrtvi žar ljubavi v tej samoti
razlil prek duše spet mi nov je soj.

Ponos moj strt je kakor cvetka rahla,
koleno zdaj bi vpognil pred Teboj:
pa Noč le boža lica mi usahla,
le v prah in val svoj pišem nepokoj.

O vem: ko v solncu zablesti spet rosa,
zabriše val sledove bežnih znakov,
odpiše prah mi s ceste vetra dih.

In spet mi vzklije strti cvet Ponosa
in mimo Tebe trdih bom korakov
šel dalje kakor včeraj tuj in tih.

Sreči.

Sanjal sem v jutru mladosti,
da prideš na krilih viharja,
da spremljala zlata te zarja
bo preko plamtečih poljan.

Lagale so pisane sanje:
ostala z ognjeno si zoro
tam daleč za skalnato goro
in mračen mi sinil je dan.

Zdaj v vrt moj jesen je dehnila
in rože so mlade umrle,
ko solnce še rade bi zrle,
in jaz sem bolesti pijan.

Popotnikova.

Skrivnostne sanje šelestijo lesi
mi skozi mesečno to mehko noč
in truda mroč po cesti moj korak
v daljavo gre sanjavo skozi mrak,
kot da preganjajo me črni besi.

O duša roma tam po rimski cesti
in glej — zašla je v srečni paradiž,
kjer, deva, spiš v objemu sladkih sanj:
nihče ne brani mislim iti vanj
in nad obraz željá ti venec splesti.

Prešinila je želja kri in mozeg,
da noga bi zablodila mi k tebi,
tja v stan tvoj ozki: legel bi ko tat
ob tvojo stran narahlo prvikrat,
da še iz sanj te mehkih zbudil ne bi.

S r d.

Oblaki svinčeni preprezajo sinje nebo
in bliski ognjeni zažigajo gosto temo.
— Zdaj vem, kaj je jeza in vem, kaj razburkani srd,
ki čelo prepreza ti z mrežo zasenčenih črt.

Kot bliski krvavi se kreše tvoj čisti pogled
in v grešni ljubavi on šel je od Tebe proklet.
In zopet se smeje sinjina prostranih nebes
in bliska čisteje nedolžnost iz Tvojih oces.

Pastúškin :

Intermezzo v poljani.

Priukal, pripel je voznik preko polja,
na njegovem vozu vsa židana volja,
na biču njegovem sam pisan dovtip.
To v pest so smejali se kozelci stari,
mar njemu, da tak starodedno vozari?
mar bil je to njih blagoslovljeni hip?

Ječmen na uhó je pšenici povedal:
„Gospica pšenica, kdo danes bi sedal —
juhé, tam dreví črnojadri škrt —
kdo sedal bi danes na lojtre lesene?
Pa — židana volja v kupeju ovne,
kako za klobuk naj zatakne jo svat?“

Potrpi, ječmenček, le hipec potrpi,
 tam v hramu oči si že manejo srpi,
 so očka jim rekli, kako se zlatiš.
 In tebi, pšenica, že klone glavica?
 Ti čednosti zlatih bogata devica
 boš s hlapcem prišla in s pasovi navzkriž.

V valovih tujine.

Polnočnim strahovom nazdravlja mrak,
 skozi dušo gre jasen trak,
 od mrtvih do še nerojenih dni
 nad žalostno dušo o polnoči
 se tih in samotni sprehaja
 in strune odbegle radosti,
 izplakane davno bridkosti
 prebira od kraja do kraja.

Njen poljub izzvenel,
 njen korak je odpel
 kot vzdih odpovedi polnega mol-akorda.
 Ah, kedaj bo, kedaj
 pripel mi nazaj?
 Nikoli več; ali pa . . . morda, morda.

In temá njenih kit
 v zlato naših žit
 je padla, zagasnila, umrla;
 nič več do srcá
 mi ne sije temá,
 kot prej je sijala, bolesti mu trla.

Ti žitni val,
 kaj si dejal,
 ko sem trgal iz zatega se ti objema?
 „Prosto ti, kamor ti sije dan!
 Pojdeš in prideš tujine pijan —
 samó da sokóv ti vseh ne izžema!

Ti boš v dalji zvenel,
jaz bom v daljo šumel
in vem, da boš čul me, pobratim;
če prideš bogat,
pozdravljen, brat,
če reven, te spet obogátim.“

Polnočnim strahovom nazdravlja mrak.
Ti val si prorok; in moj korak
obsenčil je tvoje pesmi glas,
opasal ga je tvoj zlati pas,
da sope nazaj v tvoje zlate okove.
Udarja spomin ob strune, udarja,
in preden bo videla rožna te zarja,
se, val, ti moj jasni pozdrav odzove.

Odkrita beseda.

Odkodi temna gubica na sreči židani? Ta tvoja slava, ljubica, že nič kaj prida ni.	Rad vidim centifolijo oboževano te, ki vsi jo verno molijo — še rajši z mano te.
---	---

Aristides :

Vendar.

Saj vem, da je vse pri koncu,
in ptič je solncu
obrnil črno perot.
Saj vem: iz samot,
kjer cvetle so rože naju dveh,
kjer srebrni val — naju smeh
udušil je brez trepetanje
v te lepe pomladnje sanje;
saj vem: iz temot,
ki vanje gre ena sama pot:
najina pot,
gre tih povratek s sklonjeno glavó,
gre srce težko kot oblak,
ki v plašča pretemnega temnem dnu

In peti sobratov gorjé
in šesti samotno srcé,
a sedmi ljubav je pogažena v prah —
in tega me najbolj je strah.

Z m a j.

Gasne mesec, pada za Gorjance,
dogoreva medlo, medlo.
Tam sedlá polnoč si svoje vrance,
zdaj se je zagnala v sedlo.

Nad menoj peketa polnoč
in meni zaspati ni moč.

Imel sem ljubico. Bila je mlada
in lepa, v žametasti jopici,
in zvesta, in imela me je rada,
posedala sva tam na klopici
in mehkih sva besed si šepetala,
tako natiho, čulo ni uho,
samo srce . . . A zdaj, ti moja mala,
vse to je nekam daleč, daleč šlo.

Nad menoj peketa polnoč
in meni zaspati ni moč —

od mladosti. Po možganih orje
s korenino žlahtna trta,
tisti lep zakaj svoje razorje,
tisti zmaj, in vrta, vrta . . .

Ksenij Verin :

Jutro.

Potrkali na tvoje okno so in rekli žarki:
Ljubezni čas je zdaj, prekrasna, vstani,
prinašam vonj vijolic ti, ki so jih polni parki,
in himne rož, ki cvetejo v pomladi rani . . .

In kot da verzom žarkov bi refren zapeli,
pod oknom so vzbudili se kostanji
in presenečenja so čudnega vzdrhteli
ob mladi zarji, svoji ljubici jutranji.

In ti s slastjo si pila zlatih solnčnih selov
besede sladke, kot da si Madona,
ki vzradostil pozdrav jo Gabrielov —
a zabila si, da te čaka mučeništva krona! . . .

Milan Pugelj:

O polnoči.

O polnoči — ali lipa šumi,
ki zunaj pod oknom rase,
ali spomini iz teme privro
na davne in srečne čase?

O polnoči — ali struna zveni
po starem klavirju napeta,
ali sred srca glasek droban
pesem zapeti obeta?

Ali mi vino po žilah hrumi,
ki smo ga pili drugovi?
Ali je hrepenenje to
po vesni mladi in novi —

Tiho, vse tiho je. Senca beži
po stropu k mesečnim rižam,
zunaj pod oknom lipa šumi —
kakšnim časom se bližam?

Bele breze.

Bele breze so kakor misli
belih in brezskrbnih dni,
bele breze, bele breze,
v mojih gozdih vas nič več ni.

Temno je. Vse drevje je trhlo,
listje vene, pada, blede,
pesem tožna plava med debli,
ranjena srna v meglo ječi.

Spoznanje.

To je spomlad — ta dež in blato,
to je majnik — ta mraz in piš,
to je življenje — zavist in jeza,
to je ljubav — strasti paradiž!

Sen mladeniča mine naglo,
v ognju življenja v spomine zgori,
maske ciljem padejo z lica,
gadno nagoto vzrejo oči.